

ƏSRİN İMAMI, YAXUD AY İŞIĞINDA MƏKTUB

(dini-tarixi araşdırma)

Rovşan NOVRUZOĞLU

(Əvvəli ötən saylarımızda)

Mişov Qəhharın adamları elə atın üstündə yuxulayırdı. Mişov Qəhharın özü də qəfildən gələn yuxunun əsiri olmuşdu. Xorasan şairi Müqtədir bunu gürürdü. Sonra qoşun dayandı. Fərat çayının bir qırağında toxtayıb, Mişov Qəhharın xahiş etdikləri ki, xurmalığa çəkilib, bir az dincəlsinlər. Yarası açılan vardı...

Onların ardınca düşsən, dabanqırma Mişov Qəhharın ardınca gedən şair Müqtədir ibn Saleh də xurma ağacının altına çəkilib, gizləndi. Əslində şair Müqtədir getmişdi. Ona elə gəlirdi ki, imamın ailəsinin boyun-boğazına vurulmuş zəncirlərdən bəy onun ayaqlarına bağlanıb. Ay işığında Mişov Qəhhar və onun dəstəsindən qalanları aldaddı bir yuxu aparmışdı. Saraya bir körpüklük yol qalmışdı. Fərat çayını keçsəydilər, sarayda idilər... Şair Müqtədiri yuxu apardı. Yuxuda gördü ki, İmam Əliyyəv-Nəği, yanında da boyunda xaç olan birisi dayanıb, onun başı üstündə, hər ikisi günəş kimi yanır, işıq saçır. Müqtədir dikəldi.

- Ya İmam, - dedi - kor olum, iki gözüm tutulsun... Əgər köpəy uşağının içindən xəbərimsə... - yalvarmağa başladı.

- Bu xilafətən sonudur, şair - İmam dedi. Sən - əlavə elədi, onun ailəsinin zəncirlərdən xilas et və sonra bizim aramızca gəl...

- Bəs, İmam Həsən Əsgəri necə olsun? - Müqtədir soruşdu.

- O, mənim yanımda qalacaq. - İmam Əliyyəv - Nəği dedi.

Mən onun üçün yanmada yer eləmişəm. - Bəs biz onsuz necə qərarıq, ya İmam? - Müqtədir soruşdu.

- Onun övladı İmam Mehdi... Sizinlə qalacaq. Özü də qiyamətə qədr...

- Sahibbə Zaman? - Müqtədiri elə bil ildirmə vurdu.

- Müqtədir, gəl aramızca, qorxma... İmam Həsən Əsgəri də bizi görür, gəl...

Şair Müqtədir dikəldi. Əsirlərini ipini ovunda dəstələyib yatan, Mişov Qəhharın əndətiyə adamın Abbasilər Xilafətində zəhər düzəltməklə məşğul olan Sahib ibn Qəmbərin barmaqları Arasında çəkib, çıxartdı. (Ona ərəb köneyi də deyirdilər). Əsirləri ardınca çəkib, apardı. Fərat çayının köpüsündən keçib, bir az dincəldilər.

Sübh tezdən İmam Əsgərinin ailəsi Samirradan keçib, qədim İran torpağına qədəm basdılar. Amma qaldılar... Müqtədir sorhaddi keçəcək əsirlərin boyun-boğazlarına, ayaqlarına vurulmuş zəncirləri, kəndirləri açıb, bir az dincəlmək üçün çiy kərpicdən evləri olan, yaşıl bir obada dayandırdılar. Sübh namazınadək burada qalmaq Müqtədir dedi. Amma İmam Əliyyəv-Nəğinin sösi ona imkan vermədi: - Qalx Müqtədir - İmamın sözünə dikəldi. Düşmənin oyanıb - dedi. Duyuq düşməsin - deyə irəli yeri. Qarşıda Bukan deyilən yaşayış məntəqəsi var. Orda sizi gözyləyənlər olacaq.

Müqtədir dikəldi. Əsirlərin zəncirlərdən canları qurtardı. Amma İmam Həsən

Əsgərinin ömür-gün yoldaşı, xanım Nərgizin sağ ayağına vurulan zəncirin bir parçasını açma bilmədi... Ya İmam - Müqtədir çağırdı.

İmam Həsən Əsgəri harda qaldı? Əsirlərin arasında yoxdur. O, mənim yanımda qalır, Müqtədir... Bəs, onun övladı hanı, görmürəm - Müqtədir soruşdu. O, qeyb oldu, Müqtədir - İmam dedi. Onu Allah qeybə çəkdi - əlavə elədi. Amma o qayıdacaq, mütləq qayıdacaq - İmam dedi. Müqtədir - bu dəfə İmamın sösi daha hökmü, daha cazibəli idi.

- Ya Allah... ya Allah... ya Allah - şair Müqtədir dizlərini yerə qoydu. Səni and verirəm Məhəmmədin (s.ə) ruhuna yer üzünü bürümüş baladan bizləri xilas et.

Samirranı imamsız qoyan Abbasilər xilafətindən bizləri qurtar, İlahi.

- Qalx, Müqtədir. - Şair imamın sözünü eşitəcək, özünü yığışdırı. Abbasilər öz ölüm hökmlərini imzaladılar. Müqtədir.

- Ya İmam - Müqtədirdən sənsəndəki hörmət və ehtiram hissi açıq-aydın duyulurdu. Ya İmam - o, təzədən dedi, bəlkə getmişsiz. Samirranı buraxıb, getmək olarmı?

- Müqtədir, bizim üçün ən tohluksuz yer İrandır - İmam Həsən Əsgəri günəş parçası kimi nur saçdı, başımızın üstünü aldı. Amma Allah məsləhət bilib ki, mən və atam İmam Əliyyəv-Nəği Samirrada qalacağıq. Biz səni və əsirləri özizlərimiz sənə əmanət qoyub, qayıdırıq. Atam mənim üçün gəlib - İmam Əsgəri dedi.

- Vay olsun bizə... Vay olsun bizə. İmamlarımız qənim kəsilib. Həyatımızın mənasına, qiymətdə, öz əlimizlə nəfəsimizə qul olub, onların məhv etdik. - Müqtədir ağlaya-ağlaya imamlardan ayrıldı.

- Sən - İmam Həsən Əsgər - dedi, hər nə olursa. Allahın hökmü ilə olur. Allah belə rəva görüb ki, biz Samirrada qalaq. Mən beş gündən sonra vəfat edəcəm. Allahın hökmü ilə... Biz qayıdırıq. Əmanətlərdən muğayat ol - İmam dedi. Siz də arxayın gedin - Müqtədir pıçıldadı. Məsləhət olduğu kimi Ənzəliyədək aparacaq... Azərbaycanca yol alacağam... Amma...

Müqtədir dayandı. Cürət edirmə, ya İmam - dedi, bəs nə üçün Azərbaycana. İran daha yaxşı deyilmi? - soruşdu.

- O yolu biza Allah göstərib, Müqtədir - İmam Həsən Əsgəri dedi. Allah-Təala belə buyurub ki, biz ancaq qadınlarımızı və uşaqlarımızı Azərbaycana əmanət göndəririk... Azərbaycan İrənin gözəl bir parçasıdır.

Araya ani bir sakitlik çökdü. - Azərbaycan qüdrətli məkandır. Müqtədir İmam Həsən Əsgəri dedi. Allah o məmləkətdə hörmət və izzət sahibi edib.

Müqtədir dinnədi, qulaq asdı. Mən - dedi, Azərbaycana, Bakıya da gedə bilərəm əlavə elədi.

- Allah köməyin olsun Müqtədir - İmam dedi. Sən Samirraya çox lazım olacaqsan. Sən vəfat etdikdən sonra, səni bizim ayaqlarımız altında dəfn edəcəklər.

- Bundan şəərəfli mənim çün nə ola bilər. - Müqtədir əlini çübünə aparıb, dösməlini axtardı. Mənim gibni dösməlimə hara getdi? - öz-özünə pıçıldadı.

İmam Həsən Əsgəri ovunda sıxdığı dösməlimə Müqtədirdən göz yaşlarını silirdi. Və bu zaman ayaqlarını çəkən, ağrıdan dabanlarını yerə qoya bilməyən, zəncirdən qoparı əhli-əyalına diqqətlə baxdı. Onlar ağrıları nə qədər gızıldırırsa da mümkün olmurdu. Ağrıları sümüklərində bənd alan bu adamların əzabları İmam Həsən Əsgərinin sarıtdı. İrənin Mahişan yaşayış məntəqəsində dayandılar.

- Bir xeymə quraq - İmam Həsən Əsgəri pıçıldadı.

- Quraq, xeymə quraq - Müqtədir atın yoharına bənd etdiyi balaca bir çadırı açıb, götürdü. Əs-səlat ibn Nəim yaralı, qara qançur olmuş qıncın ağrısını-acısını bir yana qoyub, Müqtədirlə əl yeyirib, kömək etdi. Onda hava qaraldı. Amma İmam Həsən Əsgərinin... bir az öndə isə yaşıl təponin sinəsində namaz qılan İmam Əliyyəv-Nəğinin bənizlərindəki nur ay işığına qarşıb, Mahişanı aydınlığa bürümüşdü.

Qurulmuş xeymə ay işığına bənlənmişdi. İmam Həsən Əsgəri içəridə quru, yarısı torpağa işləmiş kütüyün üstündə əyləşdi. Əbasını çıxarıb, bir neçə dəfə qatladı, balaca bir dökəkdə düzəldi.

- Bibi-çağır, gəl əyləş, məndən utanma, - dedi.

İmam Həsən Əsgərinin bibisi olan xanım Hökümə istədi imamın arvadı xanım Nərgizi irəli buraxsın, mümkün olmadı. Yox, bibi, sən gəl - İmam dedi. Əvvəlcə sənin yaralarına baxım. Əyləş - dedi. Hökümə xanım əyləşdi. Gözlərinə qədr çəkdiyi yaşmağı iki barmaq aşağı endirdi. Onun hər iki dabanına mıx çalınmışdı. Dabanlarından irinli su axırdı. Ayaqları şişib, əndəzədən çıxmışdı. İmam əvvəlcə bibisi Hökümə xanımın ayaqlarını sığalladı, şəfəli əllərini onun yaralarında gəzdirdi. Yaraların ətrafını bürümüş şişlər ərilib getdi. Sonra hardansa bir bal arısı uçub yaranın üstünə qondu. Yenidən uçub getdi və az keçmədi ətrafa bir topa bal arısı uçub, gəldi. Bal arıları İmam Həsən Əsgərinin yuyub təmizlədiyi yaranın həndəvərinə yığılmışdı. Uçub gələn arılar yaranın üstünə qonduqları İmam Həsən Əsgəri əllərini göyə qaldırdı.

- Şükür olsun sənə İlahi... Süleyman Peyğəmbərə salam olsun - dedi. Allah onun adını həmişə xatə etsin.

Arılardan biri dəstədən ayrılıb, imamın ovcuna qondu. İmam diqqətlə ona baxdı. O, nə isə deyirdi.

- Salam apar Süleyman Peyğəmbərə - İmam dedi. Boyunuzda haqqı var. Xəbər apar ki, Zəmananın imami onunla görüşə qələcək.

Anı İmamın ovcunda bir dövrə vurub, qanadlarını açıb, uçub, getdi.

Müqtədirlər sübh namazından əhli-əyalının dabanlarına vurulmuş mıxları, demir parçalarını çəkib, çıxartdı. Ağzının şirəsinə bala qarışdırıb yaraların üstünə qoydu. İmam sən gördü ki, ömür-gün yoldaşı xanım Nərgizin hər iki qolundan qan süzülür.

- Lənətə gəlmiş Mişov Qəhhar az qalmışdı bizi qılncdan keçirsən, doğrasın - xanım Hökümə dedi, gözlərinin yaşını sıxdı. Amma kimsə, bizi yarımadıq oldu. Bizə xilas etdi. Amma bütün vücudumuz qılnc yaradır. Əs-səlatın küreyindəki qılnc yaradı daha dərinidir. Amma şükür Allaha hamımız salamatıq, bibi qurban. Allah bizi qorudu. Amma içimdə bir nigarançılıq var. Sonuncu İmamdan nigarançılığım var - dedi.

Xanım Nərgizin qollarında qılncın yarasından hələ də qan süzülürdü. İmam yənə bir tona bal arısının uçub xanım Nərgizin başı üstündə firlandığını gördü. Arılar o qədər çox idi ki, saymaq mümkün deyildi. Və bir də onda gördü ki, bal arıları xanım Nərgizin yaralarının içinə döldülər, yaraların üstünü örtüdü. Bir donə də arı salamat qalmadı. Bundan sonra yaralardan süzülən qan dayandı, ağrıları toxtadı. İmam bu an dikəldi. Əllərini göyə qaldırdı. Süleyman Peyğəmbəri çağırdı.

- Ya Peyğəmbər! - dedi, sən nə etdin? - sual verdi.

- Mən nə etdimə, Allahın hökmü ilə etdim, ya İmam, - sos gəldi.

- Bu arılardan hamısı məhv oldu - heyfsləndi.

- Ya İmam - Süleyman Peyğəmbərdən nida gəldi. O bal arıları şəhid olmaq üçün gəldilər. O arılar əlöləmədilər, onlar şəhid oldular...

İmam Həsən Əsgəri bundan sonra əhli-əyalına nəzər saldı. Romalı Əs-Səlatə, Fərat çayında balaca bir gomisli olan Nəimə, bibisi Hökümə xanıma, sifətinin qanı çəkilib, xanımı Nərgizə ani də olsa, diqqətlə nəzər saldı.

- Qalxın - dedi. Fəratəpədən düşüb, Zəncana giririk. Ordan keçib, Mahalanı, Səngəri, Rəşti görəcəyik. Şeyx Məhəllədə mən Sızdən ayrılacam. İmam Əliyyəv Nəği mənim üçün intizardadı. Bibi - üzünü xanım Höküməyə tutdu. Allah səndən razı olsun - dedi, bu gün övladım, sonuncu imamımız, İmam Mehdi Sahibbə Zaman gələcək. Hər cümə günü o, Azərbaycanda sənin və anasının, Əs-Səlat və Nəimnin görüşünə gələcək.

İmam gördü ki, Samirra tərəfdən bir dəstə quş üzü Şeyx Məhəlləyə tərəf uçur. Arxamızca xilafətin qoşunu gəlir. İrənlilər onları öz torpaqlarına buraxmaq üçün sipər çəkəcək...

Bütün bunlardan sonra xanım Hökümə Müqtədiri səslədi.

- O, - dedi bizdən həyə edib gizlənmə... Müqtədir - çağırdı. Amma cavab verən olmadı. Bir az aralıda qədim bir ərək ağacının dibində əyləşərək, başını haça budacağı qoyan Müqtədiri gördülər. Əs-səlat İmamdan istədi ki, irəli gətsin. Amma İmam Həsən Əsgəri özü getdi. ərək ağacı başdan-başına nura büründü. Onun dibində əyləşib, həyəsiz-hərəketləş dayanan Müqtədirlə bir-iki addım kəlməş dayandı.

- Müqtədir, Allahın rəhmətinə qovuşdu - pıçıldadı.

Müqtədir həm də qan içində idi. Onun ətrafına yığılmışdı.

- Bibi - xanım Nərgizin boğuc səsi eşidildi.

Hökümə xanım ona yaxın durdu.

- Sən, qorxma qızım. İmam bizimlədir - dedi.

- Mən qorxmuram, bibi. Müqtədir məni ölümdən xilas elədi. O, özünü Mişov Qəhharın qılncı altına atdı. Mişov o qılncı mənim üçün qaldırılmışdı. O şəhid oldu - xanım Nərgiz ağladı.

Onun sıxlımsı barmaqları arasında bir kağız parçası qalmışdı. Orada yazılmışdı: "...Mən necə insan oldum ki, imamın işinə yaramadım. Mən nə kişiyəm, Allah... Bundan sonra yaşamaq olarmı". Bütün işlər Əs-Səlatın çiyinlərində qaldı. O, İmam Mehdiyin Sahib ə Zəmanın əhli-əyalını Nəğini İmamın gəmiyə mindirib, üzü Azərbaycana gedəcəkdə.

Alatoranda Molla xəlil məhəlləsinə yağış yağdı. Göy guruldadı. Yer sanki sil-köldü. Əsrin imanı, Mehdi (s.ə.) anası Nərgizə İrənin Molla xəlil yaşayış məntəqəsində görüşmə gəlirdi. Ana və oğul Molla xəlil məhəlləsində görüşdü. Allah onların görüş yerini Molla xəlil məhəlləsinə əvvəlcədən ayırd etmişdi.

Torpağı qırımıza çalan Molla xəlil məhəlləsi qədim bir məhəllə idi. Uşaqdan böyüyədək bu məhəllədə səksəncinci Peyğəmbər Seyid Bəhrul-Ululuni məzarını axtarmaqla məşğul oldu. Amma axtarılan Peyğəmbərin məzarı tapılmayıb. Molla xəlil məhəlləsində ancaq qızılqul əkilirdi. İri, bir uc dünyanın o başında olan qızılqul kolları məhəlləyə yarıcaq verirdi. Adamlar gülb gülb bura gəlirdilər. Məhəllə başdan-başına gülb ətrinə bənlənmişdi. İri mis qazanları ağzınadək qızılqul ləkəkləri dolmuşdu. Sonra qazanlara su töküldü. Qızılqul ləkəklərinin üstünə bir neçə vedra su tökülmüşdü. Qazanların altına od vuruldu. Bir azdan qazanlar qaynayaacaq, buğlandı, ətrafa gülb ətri yayıldı.

Molla xəlil kəndində ağaclar sanki təzə çəmək üçün biri-birilərlə yarışa girmişdirlər. Günəş ən təmiz və ilıq şüalarını bu kənd üçün ayırmışdı elə bil. Kənddə yazın belə gəlişi, olmamışdı. Tində, bucaqda yanib qaralmış gülb-qul də, əzilib bir neçə yerdən simib, üzülməkdə olan ağaclar da başlarını qaldırıb, çitək açıb, dirilirdilər...

(Davamı 14-cü sahifədə)

ƏSRİN İMAMI, YAXUD AY İŞİĞİNDA MƏKTUB

(Əvvəli 12-ci səhifədə)

Bir az aralıdan axıb keçən, Sürinbulaq da axarını dəyişib, Molla xəlilin ərazisinə ikiye bölmüş, kəndin ortasından özünə yataq yeri, mədrə düzəltdimi. Molla Xəlilə də bayram idi. Amma nə bayram idi, bilimirdi. Amma ətrafa nozər salanda görürdün ki, hər şey dirilməkdədir. Nə gözəldir, dirilmək. İmam Həsən Əsgəri Molla xəlil kəndində, çayın qırağında, üzü günəşə açılan bir evi giroldu. Hamısı o həyatdakı evə yığışdır. Onun gəlişi birdən-birə Molla xəlilə yayıldı. Bütün İran ayağa qalxdı. Şəhərlərdən, kəndlərdən hamı onun görüşünə telosirdi... Molla xəlil ərazisinə imamın gəlişi əsl bayram idi. Yerli camaat Allahın hökmü ilə onu qoruyur, sübhədoğ evinin qapısı ağzında, çəpərlərin dibində yazdı, ağacları qalın budaqlarında səhəri açdırlar.

Cüma axşamı isə Molla xəlil camaatı üçün daha ətrli bir gün idi. Cüma axşamı ana oğlu ilə görüşəcəkdik. Zəmanənin İmamı İmam Mehdi (ə.s.) Sahibbo-Zaman anası xanım Nərgizin və bibisi Hökümənin görüşünə gələcəkdik.

Cüma axşamı Ay da Ulduzlar da bir boy sanki aşağı enmişdi. Yer-göy suda işığında idi. İmam Həsən Əsgəri oğlu Həzrət Mehdi (ə.s.)-nin görüşündə idi. O, oğlu ilə üz-üzə qaldı. Hər ikisinin sifətindən nər olənirdi. Bir müddət sakit qaldılar. Molla xəlilin tən ortasından özünə yer edən Sürinbulaq çayı səmtini yenidən dəyişib, onların ayaqları altından keçdi. Sonra çay iki imami göz yaşından duru olan sinosinə çıxardı. Ata və oğul axar suyun üstündə xeyli dayandılar. Hər ikisinin səsinə aydın eşitmək mümkün idi.

Adrian həzrətləri Vatikandan qopub gələn və onun ulu qeydlərini qələmə alan, sonradan İmam Həsən Əsgərinin yanında qalan və sonradan Əs-Səlat ibn Vətanin adını qazanan Əs-Səlat baş tutan söhbəti belə qələmə aldı:

İmam Həsən Əsgəri (s.ə.) - dedi:
Övələcə İmam Həsən Əsgəri, atası İmam Əliyyəv Nəqi ilə üzə gəldi.

- Xoş gəldin, ata.
İmam Əliyyəv Nəqi (s.ə.) - cavab verdi:

- Sən də xoş gəldin oğlum... Məni Samirrada xəlilə Mövlud İbn Yəssar zəhərlədi. Qollarına qəndal vurdu. Ağır zəncirləri bağladılar. Qollarına zəhərli xəncər çəkildir. Sonra üstünə sındırılmış süşə qırıntıları tökülmüş yollarda sürüdürlər, ayaqların zəhərdən şişib... Bədənini başdan-başqa zəhər oldu, oğlum. Vəziyyətim iadə bilmədim. Anan Səvsən xanım qollarını kəsdi ki, zəhəri sövürüb, bədənimdən çəkib çıxarsın... Mümkün olmadı. Gördüklərin səni danxırdırmasın. Yurdunu yanan, evini dağılan, həyəət-bacanı tütüyləyən... viranə qalan görəcəksən. Amma darıxma, oğlum. Zülmün və zülmkərn qabağında dizlərinə yerə qoyma. Molla xəliləndir, oğlum. Üç gündən sonra mən Samirraya gələcəm. Sənin üçün yanında Allah yer ayıracaq. Səni Samirra xəliləsi Mövlud İbn Yəssarın arvadı xanım Hüsnüyyə Camal zəhərləyib həlak edəcək.

İmam Həsən Əsgəri:
- Mən, - dedi, ölmədən qorxmuram, ata. Bütün bunlar Allahın əvəzlənməz payıdır. O payı, o hədiyyəni bizə Allah verdi. O sərbəti də həvəslə icməliyəy, ata.

İmam Əliyyəv Nəqi:
- Mən gedirəm oğlum, - dedi. Sübh təzədən bax bu çayın üstündə yaşıl örpək və libasda ömr-gün yoldaşın, övladınız, qeyb olmuş İmam Mehdi (s.ə.) ilə görüşəcəksən. Sən onları görəcəksən. Amma onlar səni görməyəcək. Sən onlara dua edərən, oğlum. Allah və onun Peyğəmbər atanın dualarını həmişə yuxsək tut.

İmam Həsən Əsgəri ayağını altından axıb keçən çayın sularından ayrıldı. Mən qaldım. Gözlərini sudan ayırdı. Pıçıldadı:

- Ata, - dedi, Bəlkə bir müddət İranda qalacaq. Samirraya qayıtmayın.

- Yox, oğlum. Bu mümkün deyil - İmam Əliyyəv Nəqi dedi. Samirra camaatını intizarda saxlamaq olmaz - əlavə İmam Həsən Əsgəri gözlərini hələ də axar sudan çəkirdi. O, suyun üstünü oxuyurdu. Suyun üstündə yazılanları oxuyurdu. Eynilə İmam Mehdi (s.ə.) Sahibbo zaman kimi suyun getirdiyi xəbərləri sərbəst oxuyurdu. Sonra bibisi xanım Höküməni səslədi və dedi ki, o da atası ilə gədir... Sabah sübh namazında İmam Mehdi Əleyhissəlam gələcək. Görüşə gələcək. Bu suyun üstündə xanım Nərgizlə görüşəcək. Sən ilə görüşəcək. Əs-Səlat Vətikanın, Naim İbn Hoveydo ilə, xanım Mariya ilə görüşəcək.

Xəlilə Mötəmədinin göndərdiyi atlı süvarilər İran torpağına keçirdi. Onlar Urmiyyənin etoayında dincəlib, yerli hakimlərdən xahiş edəcəklər ki, Samirrada qiymətli əşyaları İranda gizlətiblər. Sizin üçün yerlərdə güdüklər qoyublar. Çalışın heç nə bildirməyin, kimsiz və təhlükəli sızı üzə də Allah sizinlədir. Nigarən qalmayın. Sən get, qalma ata. İmam Əliyyəv Nəqi axar suya qarışib, tədricon oriyib, qeyb oldu. Gedəkən də dedi: "...Mən təhna vuruşa bilirməm, oğlum. Məni toquma".

Bu təbii bir məsələ idi. İmam Əliyyəv Nəqi oğlum İmam Həsən Əsgəriyə daha güclü, daha da möglubedilməz görünürdü. Xəlilənin qoşunları isə İranda onları axtırdırlar.

İlçə kosin gəzləmədiyi bir vaxtda güclü bir külək qopdu.

Dörd bir yan qızılgül ətri bürüdü. İmam Həsən Əsgəri istədi çəkilib, gətsin, yerini oğlu Həzrət İmam Mehdi Sahibbo Zamana versin... Allahdan hökm gəldi. Axar suda, Sürinbulaq çayının üstündə oxudu ki, getmə, övladın imam Mehdiyə ömür-gün yoldaş xanım Nərgizlə birgə görüşün. Ana ilə oğulun yarımcı qalmış söhbətində iştirak etsin. İmam Həsən Əsgəri də razılaşdı... Sübh təzədən görünməli idi. Övladı, imamovə yenicə çalmış oğlu İmam Mehdi sahibbozəman sübh namazında suyun üstündə görünməli idi. Hələ vaxt çox vardı. Sübh namazına hələ xeyli vaxt qalsa da. İmam Həsən Əsgəri gətirdi. Oğlu ilə - Həzrət Mehdi Əleyhissəlam ilə görüşmək üçün, qaldı. Bibisi xanım Hökümə ilə görüşmək istədi. Bu arada Adrianın səsi gəldi: "Ya İmam!.. Əs-Səlatla görüş. Onun səni xəbəri var."

İmam Həsən Əsgər başını axar suyun üstünə qoydu. Amma gördü ki, axar su deyil, ətraf daha əvvəlki su deyil, axar su başdan başa gəlublər axan su. Ayaqları altından gəlib axırdı. "Əs-Səlat - çəğırdi. Nə üçün qəmgimsən? - soruşdu. Əs-Səlat lap yaxına gəldi. Ya İmam - dedi, xəlilə sızdan nə istəyir? - soruşdu. xəlilə bizdən canımızı istəyir, Əs-Səlat, canımızı. Ağılmızı, fikrimizi, düşüncəmizi istəyir. İstəyir ki, zülmə, göz yaşlarına, ağır və əzablı günlərə sən qoyulmasın. İnsanlar rahat yaşamasın. Hər yerdə adamlar özəb və əziyyətlə iştirakda çörək axırdı. Bu caniyyətlə çörək istəyənlə qiline verilir ki, biri-birilərinə qana qaltan edib, qırsın, əvəzinə bir qarın çörək alsın. Amma zaman və vaxt var ki, bütün bunları sən qoyulaçaq. Yer üzünün xilaskarı gələcək. Öldürülmüş, məhv edilmiş İmamların zinsisəni alacaq. İnsanlar zülmədən, iztirabdan azad olacaq. Bu mütləq olacaq..."

Sübh namazına az qalmış, bir topa ulduzın buludların arasından qopub, Sürinbulaq çayına düşdüyünü gördür. İmam Həsən Əsgəri ətrafına nozər aldı. Məni sızdan ayrılma vaxtıdır. Azorbaycana gedin. Orada siz gəzələyən var... Sabah təzədən isə oğlum İmam Mehdi bax, bu çayın üstündə Sizi gəzələyəcək. Sizin görüşünüzə gələcək. İmam Həsən Əsgəri gördü ki, bibisi Hökümə xanım hicabın altında ağılayır. Bibi-İmam pıçıldadı, nə üçün ağıladın? Mən yəni gələcəm. Mən - Hökümə xanım dedi, heç birinizə

(dini-tarixi araşdırma)

doyunca bacı xidmətinə edə bilmədim, qardaş. Mənim öz bibim İmam Həsən Əsgəri pıçıldadı, Allahın yanında ən əziz bəndə öldün. İmamətini qəbul etmiş İmam Mehdi bir neçə gündən sonra Allahın Rəsulunun görüşünə gedəcək. Və bununla da Allah-Toala bütün bağlı qapıları onun üzünə açacaq. Bir azdan ay böyük bir tonqalı xatırladı. Bu tonqalın ətrafında on bir nəfər əyləşmişdi..."

Əs-Səlat davam edərək, yazdı: "Ertəsi gün İmam Mehdi görüşə gələcədi. Biz bir gündən sonra, yəni ertəsi gün batanda Molla xəlil ərazisindən çıxdıq. Sürinbulaq çayının axarını tutub gətdik. Bu çay bizi dənizin qırağına gətirdi. Sakit və əmin-amanlıq olan bir yer idi. Amma hiss etirdim ki, hamımızın Həzrət Mehdiyə böyük bir nigarəçiliğimiz vardı. Vurulan qılınc yaraları artıq çəkilib gətdi... Qılınc yaranaları doldurulmuş "Süleyman anları" tədricon oriyib, ətimizə, qanımıza həlirləndi. İçiməzə İmamın xanım Nərgiz qəbir nigarən qalan yox idi..."

Bir neçə gündən sonra İmamın əhli-ayalı Rəşid qəribə salınmış qədim Cümə Bazara çatdı. Burdan balaca bir çay da keçirdi. Suyu çəkilib getmiş, yatağı qurumuşdu. Amma möcüzə baş verdi. Bir gecənin içində çaya su gəldi, dörd bir yanda meyvə ağacları çiçək açdı. Bütün bunların nədən baş verməsini bilən olmadı. Hökümə xanım qalma qayıd. İmamın gəlişini gözləmək üçün daha təhlükəsiz yer olan Şeyx Məhəllə ərazisinə səmçisdi. Orada İmam Razanın yaxınlarından olan Əfə Fəhminin həyatində məskən saldı. Amma bütün bunlar xanım Hökümənin ürəyincə olmadı. Çünki hamı onlarla maraqlandı. Həmcinin kənddə söz gəzdirdi ki, Şeyx Məhəllə yaşayış məntəqəsinə İmam Həsən Əsgərinin əhli-ayalı gəlib. Bundan sonra xanım Hökümə yuruyuş etdi. Gecəlikən üzə Önzəli İmamına üz tutdu. Amma Şeyx Məhəllə ərazisindən çıxanda onlara hücum etdilər. Küçə quldurları onları soyub, taladılar, Əs-Səlatı atan ayaqları altına saldı. Hökümə xanım qalğındakı sırğaları, Mariyanın qızı biləklikorinə və bir də xanım Nərgizin üzüklikorinə tamah saldı. Qofıl qalxan külək və leysan yağış küçə quldurlarını çəşirdi. Onlar külək və yağışdan qorunmaq üçün xəlvtəni bir yerə çəkilib, gəzləndilər. Amma nə külək kəsdi, nə yağış. Əksinə, hər şey sanki yenidən coşdu. Külək və yağış quldurlara göz açmağa imkan vermədi. Onların yaşlı birisi diri-diri kümbək və yağışın altında qalıb, canını tapsdı. Hələ Şeyx Məhəlləyə və Rəşid şəhərinin digər ərazilərinə belə bir yağış yağmadı. Hərçə külək də əvvəlki küləklərdən deyildi. Yağış damcılarını bax donələrində dönmüşdü və hara dəyirdi, hara düşürdü... Oranı dəlib keçirdi. Məhəllədə göz-gözü gərməyindən adamlar nə çölbə-baylara çıxdı, nə də qapıdan, pəncərədən boyun-ayrı çıxarmadı. Xanım Nərgizin barmagındakı üzüyü fırxarmaya hədəf edən quldurların boyn-boğazı çay içində idi. Bu yağış onun bəşini dəşik-dəşik etmişdi. Bir azdan quldurların ayaqları çayın içində, xanım Nərgizin ayaqları altına yığıldı. Bir az aralıda isə quldurlara başçılıq edən, Mariyanı kətkəlyib, boyn-boğazına qəribə-talayarı sifətini qalın, cüd tok basmış birisi can verirdi. Bu donələri onun gözlərini heç bir şey gətirmədi. Hökümə bibi arə sakitləyən kimi xanım Nərgizin yararı sağalmayan, yorğun bədoninə sarındı. İstə nəfəsini ona qızdırdı. Başını, sinəsinə qoydu. Sarımtıl saçları sığal çəkdi, onu xeyli əzizlədi. O, şirin bir yuxuya gətdi...

Sübh təzədən Əs-Səlat gördü ki, onların arxasınca bir dostə adam gəlir. Bu adam

ların hay-küyü qışqırığı, hay-harayı ətrafı bürümüşdü. Hökümə xanım əvvəl-əvvəl qorxdu. İxtiyarsız olaraq çəğırdi: "Ya Mehdi...". Sanki göy təzədən silkələndi. İstədi xanım Nərgizi oyatısın, amma oyatmadı. Hamısı bir yerə yığıldı... Adamlar yaxınlaşdıqca, hamısı qorxurdu. Xanım Hökümə yenidən çəğırdi: "...Ya Sahibbo Zaman... biz təhna qaldıq, bu çöllərdə. Gücsüz və kimsəsiz qaldıq bu diyarda. Çarəsiz qaldıq, ya Mehdi..." - ağıldı. Xanım Nərgizin başını bir az də bərk-bərk sinəsinə sıxdı. Əs-Səlat istədi baş verənləri qələmə alsın, mümkün olmadı. Qolları qırımsı Əs-Səlat ağırlardan qırılıb, açıldı. Xanım Hökümə istədi yenidən kömək üçün Həzrət Mehdiyə çəğırsın... amma səsi batdı. Ancaq onu gördü ki, kimsə yaşlı bir kişi onun qabağında dayandı. Gələn adamlar da onları dövrəyə aldılar. Qorxma xanım, qorxma-yaşlı adam - dedi. Bizi əlavə elədi, Bəndər Önzəli kilsəsindən, müğəddəs ata Pavel göndərdi. Dedi ki, bir dəstə adama quldurlar hücum edib, onları soyub-talayıblar, döyüblər... Amma köməyiniz olsun. Hökümə xanım dedi. Bos, siz kimsiz. hardan gəlmirsiniz? Hara gəlmirsiniz? Göndərilən adam soruşdu. Biz İmam Həsən Əsgərinin əhli-ayalıyıq - Hökümə xanım dedi. Siz Samirradan gəlmirsiniz? Xəlilənin toqibindən baş götürüb, çıxıbsız. Hamı Sızdan danışır. Bozilər elə bilir ki, siz möhv edib, qırıblar. Allahə şükür olsun, salamatımız. Qalxın. Hey-üzünü atırdakı adamlara tutun. Kömək edin, yaralılara kömək edin... İmam əvədlərinə kömək edin. Onlar dikdildilər. Alatoranlıq olduğundan heç nəyi ayırd etməcə olmurdu. Gələn adamlar İmamın əhli-ayalını dənizin qırağındakı qədim kilsənin həyətinə salıb, gözdən idilər. Bu elə bir zaman idi ki, Xəlilə Mötəmədinin adamları artıq Şeyx Məhəllənin ərazisində onları axtırdılar...

Sübh təzədən kilsənin nökrələrindən biri Müğəddəs Ata Pavelin otağına gəlib dedi ki, Xəlilənin adamlarının onunla görüşmək istədiyini bildirdi. Müğəddəs Ata tozmiş və salıq-səhmanla büküb, bir torəfə qoyduğu paltarına əl yetirib, geyindi. Çölbə çıxdı. Kilsənin həyət qapıları bağlı olduğundan heç kəs içəri keçə bilmirdi.

- Siz kimsiz? - Müğəddəs Ata soruşdu.
- Xəlilə Mötəmədin adamlarıyıq. Müğəddəs Ata - əlini bərk-bərk qılıncımın tiyəsinə sıxan adam dedi. Biz Xəliləyə düşməncilik edib, onu öldürmək, xəliləni dağıtmaq istəyən adamları axtırdıq. Samirradan çəyib, bu yerlərdə gizləndik.

- Başa düşdüm - Müğəddəs Ata dedi. Amma onlar sürət edib, kilsəyə soxula bilməzlər.

- Oldu, Müğəddəs Ata - gələn adam dedi və dəstəsini kilsədən çəkib, gətdi.

Müğəddəs Ata Pavel gətdi. Həyatdakı qan izləri onun gözlərindən qıçıldı. Bu qan izləri onun kilsənin həyətindəki balaca dama aparıb, çıxardı. O, ehmalca damın qapısını açdı. İləridə çox güclü bir işıq, nur parçası gərdi. Dayandı. Siz kimsiz? - soruşdu. Hökümə xanım başını qaldırıb, Müğəddəs Ata Pavelə nozər saldı. Bizi xilas etdiyiniz üçün, Allah sizi qorusun. Müğəddəs Ata - dedi. Axı siz kimsiz? - yenə soruşdu. Xanım Hökümə dikdildi. Siz - Müğəddəs Ata, bizimçün Şeyx Məhəlləyə adamlarımızı göndərdiniz. Bizi xilas etdiniz - dedi. Müğəddəs Atanı fikir götürdü. Əlini sinəsinə qoydu. Axı Siz kimsiz? - yenə soruşdu. Biz İmam Həsən Əsgərinin əhli-ayalıyıq. Müğəddəs Ata. Samirradan qoyulmuşuq. Xəlilə bizi toqib edir. Sənə biza yöldə quldurlar hücum etdi...

(Davamı var)